

Ameriške industrije in kapitalisti se pečajo z idejo, da selijo v Kanado, če ne najdejo miru v Zedinjenih državah

Washington, 12. aprila. Močje je, kot pišejo ameriški časopisi, da se bodo ameriške industrije začele seliti v Kanado in bodo prepustile ameriške tovarne ruševinam. Vse je odvisno od položaja, katerega bo ustvaril ministerski predsednik kanadske province Ontario, Mitchell Hepburn.

Hepburn je izjavil, da ne bo trpel, da pride v Ontario do enakega položaja, kot smo ga imeli v Zedinjenih državah, ko so nastali sedeči štrajki. "Kanada je še vedno dežela miru in poštenosti," je izjavil Hepburn.

Premier Hepburn protestira v prvi vrsti proti vmešavanju Johna Lewisa v kanadske delavske razmere. "V Kanadi," je iz-

javal Hepburn, "bodo vladali kanadski državljani in pod nobenim pogojem državljani Zedinjenih držav."

Ameriški kapitalisti so postali pozorni na to izjavo kanadskega premijera in skrbno pazijo, kaj se bo zgodilo v Kanadi. Kanada je bližja Evropi kot Zed. države in ima več naravne vodne sile za proizvodnjo elektrike.

V splošnem, pravijo voditelji veleindustrije v Zedinjenih državah, ako ne moremo izhajati v Zed. državah, gremo v Kanado. Toda končno besedo bo na vsak način imelo ameriško delavstvo v Zedinjenih državah in Kanadi. Vlada sama ne more z baje neti vzdrževati neznosnega položaja.

Privatna električna družba znižuje cene elektriki, a mesna elektrarna prosi zvezno vlado, da ji pomaga k napredku

Cleveland. — Direktor javnih utilitet v Clevelandu, pod katerega vodstvom se nahaja mestni vodovod in mesna elektrarna, je izjavil te dni, da mora mestna elektrarna vsak dan zavrniti od 15 do 20 prosilcev, ki zahtevajo, da se vpelje mestna elektrika v njih stanovanja ali poslopja.

Od novega leta sem je vodstvo mestne elektrarne zavrnilo že nad 1.000 prosilcev, ki so zahtevali mestno elektriko.

Mesto nima nobenega denarja, da bi mislilo na povečanje mestne elektrarne, in namerava naprositi zvezno vlado, da tozadevno pomaga. Zvezna vlada je v demokratičnih rokah, dočim je mestna vlada pod kontrolo republikancev.

V istem času pa namerava mestna elektrarna znižati ceno elektriki, da ne bo zaostala za kompanijsko elektrarno, ki je pravkar naznanila, da bo precej znižala cene. Toda, posledica bo, da bo mestna elektrarna dobila še več prosilcev za elektriko, kak-

terim pa ne bo mogla postreči.

En izhod iz zagate, v kateri se nahaja mestna elektrarna je, da se zgradi nova elektrarna na Nottingham Rd., v bližini St. Clair Ave. Toda v to svrhu potrebuje mesto denar. Izdati bi se morali bondi, in to bi Clevelandčanem zopet veljalo denar.

Mestna elektrarna ima danes 53.639 aktivnih odjemalcev, največje število v zgodovini mestne elektrarne. Od novega leta sem je direktor Wallen odredil, da ne smejo sprejemati novih odjemalcev.

Kompanijska elektrarna, ki priznava daje boljše postrežbo kot mestna, ima pa 283.000 odjemalcev in dobiva po 25 novih odjemalcev. Po 1. maju bo kompanijska elektrika cenejša kot mestna, razven če mesto dotedaj ne zniža cene.

Toda kako bo znižale cene, ko že sedaj jamrajo v City Hall republikanci, da komaj shajajo. Malo manj politike pri mestni elektrarni, pa malo več ekspertnih mehanikov in voditeljev, pa bo šlo.

Smrtna kosa

Po dolgi in mučni bolezni je umrla Louise Jakšič, roj. Zaviršek, iz dobro poznane Zaviršek pionirske družine na 39. cesti. Pokojna je bila stara 36 let in rojena v Clevelandu. Ranjka je bila članica društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ in podružnice št. 21. SZZ. Pogreb, ki se vrši v četrtek, bo vodil Frank Zakrajšek. Podrobnosti jutri.

Piketrirani konzul

Preteklo soboto se je zbralo 80 piketov, ki so člani "North American Committee to Aid Spanish Democracy" pred uradom laškega konzula, kateri urad se nahaja v poslopiju Society for Savings Bldg. Protestirali so proti Italiji, ki pošilja svoje čete v Španijo. Konzula seveda ni bilo v uradu, in policija je pregovorila piketirje, da so se mirno razšli.

Smrtna kosa

Sinoči je preminul Frank Raver, 14823 Saranac Rd. Pogreb bo vodil pogrebni zavod Jos. Zele in Sinovi. Podrobnosti jutri.

* Povprečna plača za žensko delavko na Japonskem, ki dela 60 ur na teden, je \$1.33.

Lovci v stari domovini

Ing. Mirko Šušteršič, urednik mesečnika "Lovec" v stari domovini se je obrnil na našega urednika Jamesa Debeveca za kak prispevek v to glasilo slovenskih lovcev. Poslal jim je opis iz njegovega zadnjega lovskega pohoda v Pennsylvanijo. Zdaj g. urednik "Loveca" poroča, da je prejel poslano in bo mesečno priobčil vse, tako, da bo do konca tega leta vse priobčeno. Obenem prosi g. urednik "Loveca," naj bi naš urednik poslal tudi vse druge lovske dogodljaje, ki jih je svoječasno priobčal v Ameriški domovini. Naš urednik bo skušal svojim lovskim tovarišem v stari domovini tudi v tem ustrediti.

Pokojna Lukacs

Umrla je Mary Lukacs, rojena Perašič, stara 42 let. Stanovale je na 15615 Trafalgar Ave. Zapuška soproga Josepha, sina Ernesta in hčer Katarino. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj ob 8:30 iz August Svetek pogrebnega zavoda v cerkev Marije Pališče. Bodi ranjki rahla ameriška zemlja.

Nova doba za delavce

Washington, 12. aprila. Organizirano delavstvo v Zedinjenih državah je doživelo v ponedeljek svojo največjo zmago od postanka Zed. držav, ko je najvišja sodnija s petimi glasovi proti štirim proglasila Wagnerjevo postavu ustavnim.

Pričakuje se sedaj, da bo šel kongres takoj na delo in bo na podlagi Wagnerjeve ustave naredil nove postavbe, ki bodo določale, koliko mora biti najmanjša delavska plača in koliko največ ur more delavec delati.

Skratka, razsodba najvišje sodnije pomeni popoln preobrat v delavskem položaju v Ameriki in začetek nove dobe za ameriško delavstvo.

Kompanije, ki so se ustavljale delavskim zahtevam, unionizaciji in zahtevam po višjih plačah, so sedaj zgubile zadnje pribežališče. Nič več ne smejo biti kompanijske unije, nič več vohunov med delavci. Kompanije se bodo morale točno pokoriti postavam Zedinjenih držav.

Tako American Federation of Labor kot Committee for Industrial Organization so izjavili, da bodo šli takoj na delo, da se organizira vse ameriško delavstvo.

Ob istem času je pa zveza ameriških industrijalcev, The National Manufacturers Association, podala izjavo v javnost, v kateri pravi, da se bo do erke pokorila Wagnerjevi postavi in je obenem pozvala delavstvo, da prevzame odgovornost v industriji.

Najbolj je prizadet med vsemi Henry Ford, ki je še zadnji teden izjavil, da se ne bo nikdar pogajal z nobeno delavsko unijo in da ne bo pripustil, da njegovi uslužbenci postanejo člani unije.

Wagnerjeva postava odpravlja vse kompanijske unije in daje delavcem izključno pravico, da se organizirajo v svojih lastnih organizacijah.

Ako bi pa kak delodajalec ne hotel pogajati se z voditelji delavske unije, tedaj bo imel takoj opraviti z zvezno vlado. Wagnerjeva postava določuje hude kazni za delodajalce, ako prezirajo delavske unije.

Vsak spor med unijo in med kompanijo, ako se ne more medsebojno poravnati, mora priti pred vladni delavski odbor, ki bo potem zaelišal obe stranki in oddal svojo razsodbo. Tej razsodbi se mora vsaka stranka pokoriti.

To so v kratkem glavne določbe Wagnerjeve postavbe, o kateri se je splošno mislilo, da jo bo najvišja sodnija zavrgla. Podrobneje o tem poročamo še jutri.

Ford namerava plačevati \$10 na dan delavcem?

Ways, Georgia, 12. aprila. Privatna poročila, da namerava Henry Ford zvišati plače vsem svojim uslužbencem, se vedno bolj potrjujejo. Ford je pretekli teden izjavil, da pod nobenim pogojem ne bo priznal nobene unije v svojih delavnicah niti se ne bo pogajal s kako unijo. On je sam gospodar v svojih delavnicah in bo vodil podjetje kot vidi, da je potrebno. Henry Ford ima danes v svojih delavnicah zaposlenih 150.000 uslužbencev. Prvotno se je poročalo, da namerava Ford sedanjostandard plačo svojih uslužbencev, ki znaša \$7.00 na dan, zvišati na \$10 na dan, za vse delavce enako. Ford je povedal včeraj, da je bila njegova kompanija vselej prva, ki je zvišala plače. Ford kompanija je plačevala standard plačo \$5.00 na dan, ko so delavci v drugih avtnih tovarnah zaslužili le \$3.00 na dan za isto delo. "Nobenega kolektivnega pogajanja ne bo pri nas," je včeraj izjavil Ford. "Mi smo vsi delavci in bomo o svojih zadevah sami odločili, brez vmešavanja tujcev."

Dr. Mallyev program

Skoro je brez dvoma najboljši radio program izmed vseh programov, ki se oddajajo ob nedeljah dopoldne na WGAR radio postaji v Clevelandu potom narednostnih skupin, program, katerega je začel pred več tedni dr. James Mally. To ni samo naše mnenje, pač pa smo slišali kako laskave pohvale od strani Amerikancev. Godba je prvovrstna, oznanjevanje od strani dr. Mallya perfektno, in gospa Juttner-Perdanova zapoje tekom programa dve ali tri pesmice, da včasih mislimo, da poje Lily Pons. To nam je povedal direktor državlanskega urada v Clevelandu. Žal, da program ni oddajen ob bolj ugodni uri, kar se pa bo mogoče v kratkem spremenilo.

Vstopnice za razstavo

Vodstvo Velike jezerske razstave je letos naročilo 400.000 več vstopnic za predprodajo kot lanskoleto. Lani so jih tiskali 1.250.000, letos pa 1.650.000. To so vstopnice, ki se morajo kupiti pred otvoritvijo razstave. Vredne so \$4.50, toda sedaj jih lahko kupite za \$2.50.

Žena piketira moža

Newark, N. J., 12. aprila. V tovarni Button Corporation je nastal štrajk delavcev. Piketom pred tovarno se je pridružila tudi žena lastnika tovarne. Štrajk je pravzaprav posledica tožbe za ločitev zakona med lastnikom tovarne in njegovo ženo. Ženska je tožila za ločitev in zahtevala \$1.000,00 podpore na teden. Delavci so zvedeli, da lastnik tovarne silno potratno živi in so začeli zahtevati višje plače in ker jih niso dobili, so začeli štrajkati. Med prvimi piketi je bila žena tovarnarja, ki je imela pred zbranimi štrajkarji tudi govor, tekom katerega je napadala svojega moža radi njegovega nastopa napram delavcem, dočim so delavci navdušeno ploskali.

Štrajk v Kanadi

Oshtawa, Ont., 12. aprila. Delavske unije v Torontu, Kanada, so sklenile podpirati štrajk avtnih delavcev pri General Motors v tem mestu. Delavske unije v Torontu štejejo 40.000 članov. "Mi se vam bomo pridružili in vam dali na razpolago vse svoje premoženje," je izjavil John C. Noble, predsednik delavskih organizacij v Torontu napram 3.700 štrajkujočim delavcem pri General Motors v Oshawi. "To ni samo vaš boj, to je boj nas vseh proti premierju Hepburnu, ki je z orožjem zagrozil napram štrajkarjem."

Speaker močno poškodovan

Tris Speaker, bivši načelnik clevelandskih baseball igralcev, je bil preteklo nedeljo močno poškodovan, ko je padel s porča svojega stanovanja na Ivermore Ave. Ograja porča se je pod njegovo težo podala, in Speaker je padel dva nadstropja navzdol na kameniti tlak. Dobil je jako nevarne poškodbe, katerih posledice bo nosil vse življenje.

Mr. Zalar v Clevelandu

V soboto je došel v Cleveland Mr. Joseph Zalar, glavni tajnik K. S. K. Jednote. Nahajal se je tu po Jednotnih opravilih. Včeraj nas je tudi obiskal v uredništvu. Zvečer se je Mr. Zalar vrnil v Joliet.

Father Coughlin prerokuje novo depresijo

Detroit, 12. aprila. Rev. Charles Coughlin je včeraj govoril potom radia in omenil, da dobimo v Zedinjenih državah v kratkem času "ogromno inflacijo." Ta inflacija bo prišla v aprilu mesecu leta 1938, in inflacija bo spremljala silna depresija. Vzrok depresije bo, ker Roosevelt preveč potroši za relief in ker ne more balansirati zveznega proračuna. Obenem je Rev. Coughlin naznanil, da je to njegov zadnji govor v tej sezoni, da bo prenehal z nadaljnjimi govori in da bo slednje mogoče zopet nadaljeval v oktobru mesecu. Je dejal Rev. Coughlin: "Če boste živeli do aprila meseca prihodnjega leta, tedaj boste doživeli depresijo, napram kateri bo Mr. Hoover kot arhangel proti Rooseveltu." Rev. Coughlin je omenil, da je predsednik Roosevelt potrošil že \$14.000.000,000 za relief, tolaže še vedno je brezposelnost med nami." Nekdo je včeraj Rev. Coughlinu poslal pismo, v katerem ga vprašuje, kaj bi on naredil z brezposelnimi? Ali bi jih pustil, da stradajo do smrti, ali bi jim dajal relief? In če bi dajal relief, kje bi dobival denar?

Gammeter umrl

V Cleveland Heights je umrl Harry Gammeter, 67 let star, iznajditelj multigraph strojev. Gammeter je bil priprost Amerikanec, ki je prišel leta 1900 na idejo multigraph strojev. Multigraph industrija je danes ena največjih v Ameriki. V Euclidu imajo tovarno, kjer je zaposlenih tudi stotine Slovencev.

Smrtna kosa

V nedeljo dopoldne je po kratki bolezni umrl John Stos, star 22 let, rojen v Clevelandu. Tukaj zapuška starše, tri sestre, Mary, Ana in Katarina in dva brata, George in Edward. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 10. v cerkev sv. Pavla na 40. cesti iz hiše žalosti na 1406 E. 40th St. pod vodstvom Franka Zakrajška.

V bolnišnici

V Lakeside bolnišnico se je podal dobro poznani Mr. John Bradač, 6124 Glass Ave., ki je dolgo vrsto let vodil pekarijo v S. N. Domu. Prijatelji so prošeni, da ga obiščejo.

Medsebojni delavski spori med raznimi unijami so zopet povzročili hud spopad. Devel delavcev v državi Kansas nevarno ranjenih

Galena, Kans., 12. aprila. Do oboroženega spopada je prišlo med pristaši unije, ki pripada k C. I. O. organizaciji in med neodvisno unijo rudniških delavcev Na bojišču je obležalo devet nevarno ranjenih delavcev.

Kakih 600 delavcev-rudarjev je vprizorilo demonstracijo proti C. I. O. delavski uniji v tem mestu, ko so začeli padati strelji iz glavnega stana C. I. O. unije. Delavci, ki so priredili demonstracijo, pripadajo k Tri-State Metal & Smelters Workers Union.

Demonstranti so se maščevali s tem, da so začeli metati plinske bombe v glavni urad C. I. O. unije. Voditelji Lewisove unije trdijo, da so člani Tri-State unije nič drugega kot člani kompanijske unije Resnica je, da Tri-State unija ne pripada k nobeni večji delavski organizaciji v

Ameriki.

Člani Tri-State unije v Galeni, ki je mesto, ki šteje 8.000 ljudi, so slišali, da se bo vršilo masno zborovanje C. I. O. unije v mestu Pitcher, Okla. Mesto Galena se nahaja ravno ob meji države Oklahoma.

Kakih 2.000 članov Tri-State unije iz Galene je odkorakalo v Pitcher, Okla., toda zborovanje se ni vršilo tam. Slišali so pa, da so pristaši C. I. O. premestili zborovanje v Galeno. Ko so kompanijski unionisti razbili urad C. I. O. unije v mestu Pitcher, so odkorakali nazaj v Galeno, kjer se je začelo streljanje.

Eno uro pozneje je došel šerif Cherokee okraja in je vdril v glavni stan C. I. O. unije, kjer pa ni dobil nikogar. Šerif je odšel in izjavil, da je mestna policija močna dovolj za nadaljne večje delavske organizacije v nastope.

Nov grob

Komaj je bil v nedeljo prepeljan v bolnišnico, a je že v ponedeljek tam umrl Mike Mahovlić, star 65 let stanujoč na 1034 E. 71st St. Pokojni je bil doma iz sela Mahovliće, občina Sošice. V Ameriki se je nahajal 40 let. Tu zapuška soprogo Veroniko, tri sinove, Mike, John in Joseph, ter dve hčeri: Ana in Mary. Ranjki je bil član društva št. 14 HBZ in Slovaškega podpornega društva. Pogreb se vrši v oskrbi Grdinovega pogrebnega zavoda v četrtek ob 8:30 zjutraj iz hiše žalosti v cerkev sv. Pavla na 40. cesti in na Calvary pokopališče. Bodi ranjkemu mirna ameriška zemlja!

Nov grob

V nedeljo zjutraj je preminula Marija Sogšević, vdova po možu, ki je preminul pred 8. meseci. Ranjka je stanovala na 12709 Longmead Ave., na zapadni strani mesta. Stara je bila 52 let. Rojena je bila v Liki. Zapuška tri sinove, Josepha, Johna, Nicka, in hčer Dano. Pogreb se vrši iz hiše žalosti v sredo v cerkev sv. Pavla na 40. cesti pod vodstvom A. Grdina in Sinovi ob 8:30 dopoldne. Bodi ranjki mirna ameriška zemlja.

Nov pohod

Člani Workers Alliance namerava nov pohod v urad gubernarja države Ohio, iz katerega so bili vrženi zadnji teden, potem ko se niso hoteli zlepa umakniti. Pri tem je bilo več oseb ranjenih, šest so jih pa aretirali. Workers Alliance zahteva, da država Ohio pripravi \$50.000,000 za relief za bodoče leto.

Kulturni vrt

Jugoslovanski kulturni vrt, okrožje Euclid, sklicuje sejo za torek 13. aprila v šolskih prostorih sv. Kristine. Pridejo naj vsi uradniki, zastopniki društev in drugi, ki so pripravljeni kaj pomagati pri naši stvari. Rešiti je treba mnogo radi veselice, ki se bo vršila 17. aprila ob 7. zvečer v šolski dvorani sv. Kristine. —Predsednik.

Zadušnica

Za pokojno Mary Fabian se bo brala v četrtek 15. aprila sv. maša v cerkvi sv. Vida ob 7. uri zjutraj. Sorodniki in prijatelji so prijazno vabljeni.

Pisma

Več pisem ima v našem uradu rojak Mr. Anton Nosan.

Abesinija ni premagana

Zanimiv govor je imel v Clevelandu preteklo nedeljo dr. Malaku Bayen, bivši osebni zdravnik abesinskega cesarja Haile Selassija. Dr. Bayen je povedal, da dočim je laška armada zasedla abesinska mesta in okolice, da je pa še 70 odstotkov notranje dežele neodvisne in nedostopne za Italijo. Laški vojaki, ki se drznejo izven mesta, so takoj napleni in ubiti. Še vedno je 20.000.000 Abesincev, ki ne priznavajo laškega jarma. Italija bo sicer skušala tudi te podjarmiti, toda predno bo to naredila, bo bankrotno Italijo veljala Abesinija vsak mesec \$5.000.000 in to je tudi za Italijo, ki je sicer sirotna dežela, precej denarja.

Smrtna kosa v Lorainu

V Lorainu, Ohio je umrl dobro poznani in priljubljeni rojak Frank Mahnič, 1726 E. 33d St. Star je bil 49 let. Ranjki je bil poznan kot vnet delavec na društvenem in cerkvenem polju. Bil je aktiven član slovenske župnije sv. Cirila in Metoda, član društva sv. Alojzija JSKJ in član društva Ameriški Slovenci št. 21 SDZ. Zaposlen je bil skozi zadnjih 24 let, odkar je bival v Lorainu, pri National Tube Co. Pokojni zapuška zalujočo soprogo Louise, sina Franka in dve hčeri, Ann in Dorothy, v stari domovini pa zapuška mater, dva brata, Johna in Josepha, in dve sestr, Frances in Louise. (Od kod je bil pokojni doma, se nam ni sporočilo. Op. ured.) Bodi ranjkemu mirna ameriška zemlja. Naše globoko sožalje vsem preostalom!

Pozdravi iz Waukegana

Iz Waukegana, Ill., kamor so se podale pred par dnevi kegljačice družba Marije Magdalene št. 162 KSKJ na kegljaško tekmo, smo dobili lepe pozdrave od vrlih članic. Na razglednici so podpisane: Anne Slapnik, Julia Medved, Rose Košir, Alice Meglich, Frances Milavec, Antonia Tanko, poleg pa tudi Mr. Anton Grdina Jr. Prav lepa hvala, da ste se nas spomnili!

V bolnici

Mr. Anton Cizel, 5520 Carry Ave., se nahaja v Marine bolnišnici. Prijatelji ga lahko obiščejo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50; pol leta, \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$8.00.
Posamezna številka, 3 centi.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$8.00 per year. Single copies, 3 cents.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRO, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 86, Tues., April 13, 1937

V obrambo katoliških šol

Morda bo zopet kdo zjamral: boljše bi bilo brez preprirov... Da, boljše bi bilo, toda ali naj pošten slovenski časopis molči prav na vse in naj mirno gleda, kako se hoče v našem slovenskem časopisu zatreti vse, kar količ kaj diši po katoliškem? Saj mi ne izzivamo, saj jih pustimo v miru te naše slovenske odpadnike, ampak kadar udarimo po našem najdražjem, po naših katoliških šolah, ki smo si jih zgradili in jih vzdržujemo s tolikimi žrtvami, tedaj pa mora zavreti kri vsakemu poštemu Slovincu, tudi če ni strogo katoliškega prepričanja.

Enakopravnost je zadnje čase mirovala z napadi na katoličane, ker so uredniku prepovedali tako pisanje. Toda zagrizeni urednik, ki kar besni strupenega sovraštva proti katoličanstvu, ni mogel dolgo strpeti. Zadnji petek se je spravil nad katoliške šole in je odločno proti temu, da bi te šole dobile kako podporo od države. Ne, na to pa ne bomo molčali, pa naj pride karkoli.

Kot znano, so katoliške šole v državi Ohio zaprosile državo, naj bi kaj pomagala za vzdrževanje teh šol. Lansko leto je bila taka prošnja zavrnjena v državni zbornici. Letos je bil zopet vložen enak predlog in državna senatna zbornica ga je sprejela. Zdaj pride pred poslansko zbornico. Kakšen bo rezultat tam, se še ne ve.

Gre za tem, da dobijo starši, ki pošiljajo svoje otroke v katoliške šole, 10 centov na dan za vsakega otroka v nižjih šolah in 15 centov za otroka v višjih šolah. Proti temu so se silno uprli protestantovski pastirji, ki nikakor ne morejo videti, da bi se še nadalje vzdrževale katoliške šole in bi najraje videli, da se še danes zapro.

Pomnite, da noben ameriški urednik ni zapisal v svojem listu niti besedice proti podpori katoliškim šolam. Dobil se je pa janičar na slovenskem častnikarskem polju, urednik slovenskega dnevnika v Clevelandu, ki piše, da je stališče, ki so ga osvojili protestantovski cerkveni voditelji, pravilno. Verske šole, pravi Enakopravnost, se ne ustanavljajo, da bi olajšale državi izobraževalno delo, temveč, da propagirajo tolmačenje religije na podlagi sprejetih naukov dotične verske skupine, ki jih vodi.

To pomeni, piše urednik Enakopravnosti, da je glavni namen katoliških farnih šol širjenje katoliškega tolmačenja religije in ne splošna izobrazba.

Spridlo tega je jasno, pravi urednik Enakopravnosti, da je zahteva po državni podpori za farne šole krivična. In, pravi nadalje urednik Enakopravnosti, katoliške farne šole ne prinašajo nobenih koristi davkoplačevalcem drugih konfesij. In, zaključijo urednik Enakopravnosti, če katoličani mislijo, da ne morejo shajati brez svojih šol, naj jih sami vzdržujejo. Tako misli urednik Enakopravnosti o naših katoliških šolah.

In mi se čutimo dolžne, da temu uredniku malo pojasnimo stališče katoliških šol. Pojasnili mu bomo, če katoliške šole res ne prinašajo nobenih koristi davkoplačevalcem in če res ni glavni namen katoliških šol splošna izobrazba.

Vemo pa, ko bomo dokazali, da so katoliške šole v veliko korist davkoplačevalcem v splošnem, urednika Enakopravnosti vseeno ne bomo prepričali, da so katoliške šole potrebne, ker on ne vidi v katoliških šolah ničesar drugega kot vero in ne podlago za dobro moralno življenje, ker urednik Enakopravnosti je pokazal s svojim člankom, kako da besno sovraži vse, kar je v zvezi s katoličanstvom in da se je tudi on pridružil onim, ki hočejo v kali zatreti vsako katoliško akcijo in to predvsem katoliške šole. Prav tako so delali v Rusiji, Španiji in Mehiki in pravtako delajo povsod, kjer so začeli tlakovati pot rdečemu komunizmu.

Sedaj pa malo pogledjmo, v koliko katoliške šole pomagajo davkoplačevalcem in v koliko ne. Odkar so se v Zed. državah v posameznih farah ustanovile katoliške šole, se je odvezlo velikansko breme z ram davkoplačevalcem, ker so katoliške šole vzdrževale svoje učitelje in učiteljice ter si postavili svoja poslopja, katera tudi vzdržujejo.

Vzemimo samo slovenske farne šole v Clevelandu. Do 4,000 otrok pohaja v te katoliške slovenske šole. In ali ste že izračunali, koliko bi stalo državo, če bi imela v svojih šolah 4,000 otrok več vsako leto? V Clevelandu imamo štiri slovenske katoliške farne šole. Če bi jih ne bilo, bi morala država vzdrževati štiri šolska poslopja. In kaj pa učne moči? Če računamo po 30 učencev v enem razredu, bi moralo biti za teh 4,000 šolskih otrok najmanj 125 učnih moči, ki bi jih plačevala država. In računajte učne moči po \$150.00 na mesec, koliko to znaša? Za vse to plačujejo katoličani sami, ne da bi davkoplačevalci prispevali enega samega centa.

Toda vrhu tega, pa katoliški starši, ki vzdržujejo katoliške šole in učne moči, morajo plačevati davke za javne šole. Torej so dvakrat obdavčeni. Urednik Enakopravnosti sicer pravi, da je to njih zadeva. Da, seveda je. Toda naj v zame rdeči urednik Enakopravnosti svinčnik v roke in naj izračuna, koliko davka prihranijo katoličani s svojimi šolami državi. Tudi če so katoličani vprašali za nekaj podpore državi, pri tem še vedno prihranijo milijone dolarjev davkoplačevalcem. Ker tistih nekaj milijonov dolarjev, ki bi jih dobile katoliške šole od države, še zdavneje ne pokrijejo vseh stroškov, ki jih imajo katoliške šole z vzdrževanjem.

Pa kaj briga to urednika Enakopravnosti in protestan-

BESEDA IZ NARODA

Rec. Matija Jager:

Vihar sejete!

Vihar sejete, vi slovenski "svobodomiselnici" (pravilno: laži-svobodomiselnici!) in socialisti, vihar sejete s svojim nastopom proti podpori katoliškim šolam! In vihar boste tudi želi! Boste ga, če je količ kaj katoliške zavesti v naših Slovincih! Če pa bodo katoliški Slovinci tudi to vaše protiversko početje mirno in tiho prenesli, potem pa niso vredni drugega, kakor da se z njimi naredi, kar se dela s španskimi katoličani!

Sramota je za slovenski časopis "Enakopravnost," časopis, ki ga urejajo ljudje, rojeni od katoliških slovenskih mater, vzgojeni oni sami v katoliški veri, da zagovarja v vprašanju podpore katoliškim šolam stališče protestantov, nam katoličanom krivično stališče! Sramota in pa grda ne-hvaležnost je to za ta časopis, ki ga ne vzdržujejo samo slovenski brezverci, ampak v veliki — ako ne v največji meri! — katoliški misleči Slovinci, ki še verujejo, ki še hodijo v cerkev, ki pošiljajo svoje otroke v katoliške šole ali so morda celo sami hodili vanje, vzdržujejo z naročnino in oglasi!

In še celo z vso zgovornostjo zagovarja "Enakopravnost" stališče protestantov proti podpori katoliškim šolam! Da, še dalje gre "Enakopravnost." Cesar si niti protestanti ne upajo trdit, to trdijo naši "svobodomiselnici" in socialisti, da namreč se ne samo ne godi nobena krivica katoličanom, ako se jim ne da podpore njihovim šolam, ampak bi se godila krivica nekatoličanom, ako bi se dala podpora katoliškim šolam. Ha, kakšna krivica neki? —

Oglejmo si to-le vprašanje po-bliže! Država je dolžna skrbeti za izobrazbo vseh otrok vseh svojih državljanov, prav vseh otrok, prav vseh državljanov. In stroške za izobrazbo in vzgojo mladine morajo nositi vsi državljani, prav vsi brez razlike. — Starši imajo pa polno pravico odločevati, kako naj bo njihov otrok vzgojen. To pravico imajo po naravi sami, pa jim je ta pravica tudi zjamčena v ustavi Združenih držav. Zaenkrat še, če pa bo zavladal v njih fašizem ali komunizem, bo pa seveda konec te svobode! Ako torej starši kake gotove verske skupine hočejo, da naj bodo njihovi otroci vzgojeni v duhu njihove vere in zato ustanove svojo lastno šolo, v kateri pa dobe otroci ne samo verski pouk, ampak tudi vso tisto posvetno izobrazbo, ki jo predpisujejo državni zakoni in jo dobivajo otroci v državnih, javnih šolah, potem državi ni treba skrbeti za izobrazbo dotičnih otrok in državi so prihranjeni stroški za to izobrazbo. Torej so pa starši v polni meri upravičeni, da zahtevajo od države, da jim povrne stroške, ki bi jih sicer država imela z njihovimi otroci, ako bi jih starši pošiljali v državne šole. Kajti država je vendar dolžna skrbeti in nositi stroške za izobrazbo vseh otrok vseh svojih državljanov! — To je jasno in edino pravi-

tovske pastorej. Njim gre za to, da se zaprejo katoliške šole, pa četudi bi potem davkoplačevalci desetkrat toliko plačali davkov. To se ne pita! Urednik Enakopravnosti, ki tako vneto služi narodu, želi, da bi se davčna bremena davkoplačevalcem zvišala, če bi prešle vse katoliške šole v državno področje. Kaj briga urednika Enakopravnosti, če bi morali davkoplačevalci plačati na leto kakih \$30,000,000.00 več za šole! Glavno je, da prenehajo katoliške šole. Seve, nje-mu je lahko, ko ne plačuje davkov od hiš, ne od drugega, razen kar plača morda indirektno. Kaj njega briga, če se zvišajo davki, samo da se uniči katoliške šole.

(Konec jutri.)

no stališče! In to bi veljalo enako za vse verske skupine, za protestante in za katoličane ali jude! Da le dajo te verske skupine mladini tisto izobrazbo, ki jo predpisujejo državni zakoni in jo dajejo mladini v državnih, javnih šolah. In katoliške šole jo dajejo!

Ako torej država povrne vsaj nekaj stroškov, ki so ji prihranjeni, katoličanom, ki jih imajo z mladinsko izobrazbo, se s tem ne godi prav nikaka krivica nekatoličanom. Kajti vsi državljani brez razlike so dolžni nositi stroške za izobrazbo prav vse mladine brez razlike! In ako so dose-daj nekatoličani nosili manjše breme stroškov za izobrazbo mladine, ker so jim prihranili oni katoličani, ki so dosedaj sami skrbeli za izobrazbo svoje mladine, ni storjena s tem nekatoličanom nikaka krivica, ako bi odslej morali sorazmerno nositi stroške za izobrazbo vse državne mladine, tudi katoliške! Kaj mar niso tudi katoliški otroci državljani, ki imajo polno pravico, da država plača in skrbi tudi za njihovo izobrazbo?

Da, precej stroškov so vsako leto prihranili katoličani nekatoliškim davkoplačevalcem! Samo v clevelandski škofiji so katoličani dosedaj sami skrbeli za izobrazbo 79,190 otrok, mladine, ki dobiva vso izobrazbo, ki jo predpisujejo državni zakoni, v 193 ljudskih šolah, 39 višjih šolah, 10 akademijah, 4 kolegijih, v eni univerzi in 4 semeniščih. S tem je bilo prihranjenih nekatoliškim davkoplačevalcem letno precej milijonov! In ako sedaj država povrne katoličanom vsaj en del teh velikih stroškov, ki bi jih imela ona sama letno steni skor 80 tisoč mladine, kakšna krivica bi bila s tem storjena nekatoličanom, ki bi vendar še ne plačali vsega, kar so itak dolžni plačati? Kaj mar niso vsi državljani brez razlike dolžni prispevati k skupnim stroškom za izobrazbo prav vse mladine brez razlike?

Vse vaše dokazovanje proti podpori katoliškim šolam, vi "svobodomiselnici" in socialisti, bi bilo upravičeno, ako bi se v katoliških šolah poučeval samo krščanski nauk, za vso posvetno izobrazbo bi pa morala mladina hoditi v državne, javne šole. Tega država ne bi bila dolžna! Ali pa ako bi katoličani zahtevali od države, da naj jim država zida cerkve, plačuje duhovnike. Za vse to država ni dolžna. To bi bilo proti načelu ločitve Cerkve od države. To bi bilo proti ustavi Združenih držav. Ni pa proti ustavi Združenih držav, ako starši, ki sami poskrbe za vzgojo in izobrazbo svojih otrok v skladu z državnimi postavami, pričakujejo in zahtevajo od države, da jim povrne vsaj en del stroškov, ki bi jih država sama morala nositi!

In ako pošilja del katoliških staršev svoje otroke v državne, javne šole in ako je na plačilni listi državnih šol tudi toliko in toliko katoliških učnih moči, to še ni nikak dokaz, da se ne godi krivica staršem 80,000 otrok, ki morajo sami nositi breme za vzgojo in izobrazbo, kar je prav za prav dolžna država! Gotovo, onim katoliškim staršem, ki pošilja-

jo svoje otroke v javne šole, se ne godi nikaka krivica, godi se pa brez dvoma krivica staršem teh skoro 80 tisočev otrok, ki hodijo v katoliške šole!

Seveda bodo rekli "svobodomiselnici" in socialisti: pa dajte vsi katoličani pošiljati svoje otroke v državne šole! Čemu pa hočete imeti svoje šole? — To je pa naša stvar, dragi "svobodomiselnici" in socialisti, naša zadeva je to, naša pravica je to, ki nam je zjamčena zaenkrat še v ustavi Združenih držav! Saj ako pridete vi na krmilo, je ne bomo imeli več, to vemo! A zaenkrat jo še imamo. To je torej naša stvar, ako hočemo imeti svoje katoliške šole, kakor je stvar države, da nosi stroške za izobrazbo tudi naših, katoliških otrok! Torej tudi nas po pravici ne morete zavrniti: naj bo vaša stvar, vas katoličanov, da sami plačate za svoje šole! Ne boš! Stvar in dolžnost države je, da nosi stroške za izobrazbo vseh, tudi katoliških otrok! In zaenkrat še ni nikakega pristavka v ustavi Združenih držav, da kdor noče pošiljati svojih otrok v državne šole, mora sam nositi stroške! Tudi bi bil tak dostavek krivičen. In ga res še ni. Seveda, vi ki za-jemate svobodo z veliko žlico, bi kaj hitro uzakonili tak dostavek. Pa še vse kaj drugega bi napravili! Zaplenili bi katoliške šole, po domače reče-no: ukradli bi jih, pa križe in svete podobe bi ven pometali. Kaj zato, ako bi potem država imela precej huje stroške! Da bi le te preklicane klerikalce udarili! — Samo za to se vam gre, moji dragi laži-svobodomiselnici in socialisti, ki imate vedno polna usta svobode in demokracije. Kako pa razumete svobodo in demokracijo, pa jasno pokažete, kjer pridete od veljave in moči, n. pr. v Rusiji, v Mehiki, v Španiji. Ko so vaši ljubljani rde-či bratci v Španiji podirali katoliške sirotišnice, klali in raz-ganjali njihove vzgojitelje, še daleč niso pomislili, kam bodo spravili vse te tisoče otrok! Kaj otroci! Naj gredo, ka-mor hočejo! Da se le te preklicane klerikalce uniči! In tako jih danes vidimo te otro-ke potikati se po deželi brez doma, brez zavetja, in umirati ob cestah od lakote in boleznii! Kaj zato! Domovina je pa le rešena, demokracija je pa le rešena, ker ni skoro nič več teh klerikalcev!

Tako je, moji dragi "svobodomiselnici" in socialisti! S polno pravico zahtevamo katoličani, da nam država povrne vsaj en del stroškov, ki bi jih ona morala nositi! Nobene krivice s tem nikomur ne delamo! Krivično bi bilo, ako bi vi zahtevali, da naj država podpira vaše svobodomiselnice šole, krivično bi zahtevali protestanti, ako bi hoteli, da država vzdržuje njihove nedeljske šole, kjer poučujejo samo verske stvari, ni pa krivično, ako mi zahtevamo podporo, kajti v naših katoliških šolah dobe otroci prav vse tisto, kar bi dobili v državnih šolah in državo ne stanejo naši otroci, dokler hodijo v katoliško šolo, niti centa na leto ne!

In sramota je, da ste se postavili na stališče protestantov, na stališče, ki je krivično in denarno škodljivo za ogromno večino slovenskega naroda, vi, ki vendar živite od tega naroda! Poturice ste, janičarji, odpadniki od najdražje tradicije slovenskega naroda, odpadniki od katoliške vere! Doklej, katoliški Slovinci, boste še podpirali te poturice, te janičarje? Doklej boste še trpeli njihove časopise v svojih hišah? Doklej jih boste še vzdrževali s svojimi oglasi? — Te besede, glede oglasov, še nisem nikdar ne zapisal, ne izrekel, sedaj pa jo z vsem povdankom! Oni pozivajo nas katoličane: "Če pa mislijo (ka-

toličani), da ne morejo shajati brez njih (brez katoliških šol), naj jih sami vzdržujejo." Enako pozivam vas katoliške Slovence: Če pa mislijo naši "svobodomiselnici" in "naprednjaki" in socialisti, da ne morejo shajati brez svojih časopisov, naj jih oni sami vzdržujejo! Vi jih nikar! Nikar na pljuvajte v svojo lastno skledo!

Oglasite, oglasite se še drugi! Čeprav priprosto in neučeno, pa odločno povejte svoje mnenje! Naj naši verski nasprotniki čutijo, da so s tem, ko so tako nastopili proti podpori katoliškim šolam, da so s tem sejali vihar in da bodo tudi želi vihar!

Boljše držati kot pustiti

Cleveland, O. — Pred par tedni je bil zopet dopis v Ameriški Domovini "Boljše bi bilo brez preprirov." Mr. Bomback, to je ena in ista pesem kot zadnjič. Sicer je res, da bi bilo bolje, toda na ta način ne, da bi pustili norčevati se iz našega prepričanja. Ako smo katoličani, mislim pravi katoličani, potem moramo tudi vedeti, da je naša sveta dolžnost, da ne pustimo, da se napada vera, duhovščina in še celo iz Boga se norčujejo in ga smešijo. No, Mr. Bomback, ali naj v takem slučaju naše časopise molči? Nikakor ne! Časopisje je naj-boljše orožje, da take napade in gnusobe odbija. In časopisje, ki brani naše prepričanje, za-služi vse priznanje, da stori svojo dolžnost v tem oziru.

Poglejte malo Amerikanskega Slovence, ki dan za dnem bi-je boj in pobija vse, kar se ne-sramnega piše čez vero, čez Boga, čez vse, kar je katoliškega. Ali ste že kdaj brali v Amerikanskem Slovincu "Pisano po-lje"? Ali ste brali dopise dr. H. Brenca, Rev. Ambrožiča, ured-nika Jeriča in še več drugih učenih in izobraženih gospodov v Chicago? Dan za dnem je skoro polovica časopisa pisane-ga proti napadom Prosvete in drugih takih cunj. Ali je že kdo videl, da je na to kdo pisal? Bolje bi bilo brez preprirov? Ne, v Amerikanskem Slovincu že ne. Ako pa Ameriška Domovina zavrne kak gnusni napad, pa že nekaterim ni ustreženo.

Ali ste videli v Ameriški Domovini dne 29. marca zapisano, da je v Zedinjenih državah preko 700 komunističnih časopi-sov, ki se tiskajo v raznih jeziki-h? Le malo pomislite, kaj to pomeni!

Čital sem tudi, da imajo v Moskvi Ameriko razdeljeno v kakih 25 okrajev (Cleveland imajo številko 6). In na milijone dolarjev razdajo boljše-viki za svojo umazano propagando, in bi rajše danes kot jutri videli "peklenjski ples" ter razdeja-nje, kot je na primer v Španiji.

Zdaj pa vprašam vse tiste, ki pišejo "boljše bi bilo brez pre-

pirov," kaj nam je storiti? Ali naj kar mirnim potom čakamo, da nas zdrobijo in pomandajo v blato in prah? Ne, bodimo čuječi! Boljše držati kot pu-stiti! Držimo se svojega pre-pričanja, branimo vse, kar nam je svetega. To je naša dolžnost, da dosežemo namen življenja.

Hvala vsem čč. gospodom za krasne in pomenljive govore na katoliških shodih. Poslušajmo in ravnajmo se po njih naukih, dokler ni prepozno. Hvala vsa-kemu govorniku za trud in žrtvovalnost. Vsakemu pripo-ročamo, naj se tega gesla še za-naprej drži in odbija vse gnus-ne napade čez vero, Boga in narod katoliškega prepričanja. Kateri urednik se tega zaveda, čast mu!

Mr. Bomback, Vi pišete, naj malo pogledam v angleško časopisje, češ, da v desetih letih ni toliko obrekovanj v njih kot je v slovenskem malicu v eni šte-vilki na eni strani. Pišete, ako bi ameriška javnost čitala in razumela naše časopise, da bi nas prištevali daleč za Abesin-ci. Na to Vam lahko odgovo-rim. Ameriška Domovina ima priznanje od države in mesta kot izboren list. Enakopravnost pa drugi sodite. Kar se pa tiče ameriških časopisov, kot so Press, News in Plain Dealer, pa vedite, da noben teh listov ne piše čez Boga, duhovnike in čez vero. Vidite, tako so ameriški uredniki. Pa pogledjmo naše urednike. Urednika Ameriške Domovine spadata pod ameri-ško zastavo, urednik Enako-pravnosti pa pod rdečo marelo.

Pa še nekaj. Mr. Bomback, pisali ste v svojem dopisu, da sodite, da sem naročnik Enako-pravnosti. Vaša sodba ni prava. Povem Vam, da naročnik Ena-kopravnosti še nisem bil, nisem sedaj in upam, da tudi nikoli ne bom. Tukaj, kjer jaz stanuje-m, ni tri milje naokrog in še dalje, nobene Enakopravnosti. Da mi je pa znano kaj piše, vi-dim pa v Ameriški Domovini. Ali niste še nikoli brali Father Jagrovih dopisov v Ameriški Domovini o pisanju Enakoprav-nosti? Isto pišejo tudi drugi, ki se jim studi pisanje Enako-pravnosti in to tudi povedo. Ta-ko torej tudi jaz zvem, kaj piše Enakopravnost o našem ver-skem prepričanju.

Tudi na Prosveto nisem naro-čen, pa vsak dan čitam v Ame-rikanskem Slovincu kaj piše. Saj vendar vsak dopisnik piše o vsebini napada v nasprotnih li-stih. Upam, da me razumete, g. Bomback.

V mojem dopisu tudi ni bilo pisano, da se naj urednika A. D. in E. javno udrihata ter begata nesložni narod. To ni res. Po-hvalil sem pa urednika A. D., ki odbija strupeno brozgo Ena-kopravnosti in jima priporočal, naj se še naprej držita take smeri.

Nas zavednih Slovencev ge-slo naj bo: Vse za vero, dom in narod!

Pozdrav vsem čitateljem Ameriške Domovine.

Frank Stokar.

Naročite se na dne-nik

Ameriško Domovino!

Če verjamele al' pa ne

Po farmerski cesti pride me-ščan s svojim psom volčjakom. Na neki farmi je hlapec prav-kar z vilami premetaval gnoj. Pes se zaleti proti hlapcu, ki se brani z vilami in ker pes ne od-neha, ga hlapec zabode.

Meščan priskoči in se huđu-je nad hlapcem:

"Zakaj pa niste rabili druge-ga konce vili, da bi psa odgnali. Kaj ste ga morali kar zabosti?"

"Saj bi bil rabil drugi konec vili, če bi me bil pes napadel s svojim drugim koncem," se odreže hlapec.

Otroci komaj čakajo, da si sezujejo čevlje. Enega takih vidimo na sliki in ne bo dolgo, ko bomo kmalu zdravili pobite palce in jemali iz stopal steklo, trne in druge take stvari našim otročjem.

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po namikem izvirniku E. Mays

"Pri kom?"
"V Džnibašlju."
"Tam? Bi ne bilo predalet Ampak pri kom?"
"Pri barvarju Bošaku."
"Pri Bošaku —? Poznam ga."
"On pa mene pozna. Potrdil bi vama, da sem res pošten človek, ne pa zločinec."
Vprašaje me je gledal kovač. Dejal sem:

"Tako se nama pa le še ne mu-di. Predvsem bom pogledal, kaj vse imaš v žepih."

Preiskal sem mu žepa. Kjel je in zabavljal, pa nisva se zmenila za njega.

Našla sva precej denarja in razne malenkosti, ki jih vzame človek s seboj, kadar gre na pot, posebnega pa nič. Vse sva mu spet vrnila in kovač je dejal:

"Morebiti si se pa le zmotil, effendi!"

"Ne. Prav tisti je, ki sem ga v Odrinu videl. Pridržala ga bova, četudi nisva nič obtežilnega našla pri njem. Tudi njegovo sedlo bova preiskala. Pojdiva!" Zena nas je ves čas tiho gledala in ko sva odhajala, je vprašala:

"Ga naj stražim?"

"Da!" je naročil mož.

Vstala je, prižgala tresko in odločno dejala:

"Le brez skrbi pojdita! Če se le samo gane, ga osmodim s tole tresko, da bo pomnil! Nisem zaman tičala v kleti!"

"Pogumna ženka, kaj, effendi!" se je muzal kovač.

Konj je še stal pri vratih. Preiskala sva mu sedlo, pa razen jestvin nisva našla ničesar.

"In kaj boš sedaj naročil?" je vprašal Šimen.

"Najprvo spraviva konja za hišo k mojemu vrancu."

"In potem?"

"In potem vtakneva ujetnika v klet."

"In potem?"

"No, potem pa počakava, da pridejo moji tovariši."

"In kaj boš storil z ujetnikom?"

"Poslal ga bom kadiju v Odrin."

Oskrbela sva konja in se vrnila v sobo.

Kovačeva žena je bila vsa vesela, ko sva ji povedala, da bova ujetnika vtaknila v klet, še sama je pomagala. Ujetnik je sicer klet, zabavljal in ugovarjal, pa nismo se zmenili za njega, vdati se je moral.

Vkljub pozni uri nama je žena še šla pripravljat večerjo. S Šimenom pa sva sedla za vrata na prežo.

Nadeval sem mu spet pipo z duhtečim džebeljem, zadovoljen je pihal iz nje pa pravil:

"Čuden doživljam! Nikoli še nisem bil ujet v lastni kleti, pa še tudi nikoli nisem imel ujetnika v njej. Allahova volja!"

Čas je mineval. Večerjali smo, žena je legla spat, midva pa sva sedela in čakala. Polnoč je prišla in minila, še je minila ura, — tovarišev pa ni bilo od nikoder.

"Morebiti pa so si kje med potom poiskali prenočišče?" je menil Šimen.

"Tega niso storili. Naročil sem jim, naj jezdijo brez odmore. Priti morajo tod mimo. Zadržala jih je kaka nepredvidevana ovira. Prišli pa bodo, med potom niso prenočili."

"Ali pa so pot zgrešili."

"Ne verjamem. Taki ljudje, kakor so moji tovariši, ne zgrešijo poti. Posebno moj mali hadži Halef ne."

"Bova pač čakala. Vsekakor nama bo krajši čas ko onemu spodaj v kleti. S čim si bo preganjal dolgčas, kaj misliš, effendi?"

"Prav tako si bo preganjal dolgčas kakor ti prej, ko si ležal spodaj."

"Torej misliš, da ni Srb?"

"Ne. Laže."

"In misliš, da Pimoza ni njegovo pravo ime?"

"Dvomim."

"Utegneš pa se le motiti!"

"Kaj še. Grozil je z nožem."

In sunil bi bil, da ga nisi prijel. Zakaj se je ustrašil, ko sem mu povedal, da pridejo kawaii? Kadija se boji! In kdor ima mirno vest, se sodnika ne bo bal!

Pa kakor sem čul, poznaš barvarja, ki ga je omenil?"

"Poznam ga."

"Kak človek je?"

"Debel, zalit lenuh."

Res zanimiv slučaj, sem razmišljal. Barvarju je bilo ime Bošak, je pravil ujetnik, in bošak se po turško res pravi lenuh.

Vprašal sem kovača:

"Je bogat?"

"Ne."

"Zapravlja?"

"O ne! Lenuh je. Sicer pa ni samo barvar, tudi pek je."

"Morebiti pa je kot pek bolj priden?"

"Prav nič! Še hiša se mu bo podrla na glavo, ker je prelen, da bi popravljal. Vse delo mora opraviti njegova žena. Sezidala mu je krušno peč, mu zbila nečke iz desek pa še pecivo sama nosi strankam."

"In najbrž tudi peče sama?"

"Da."

"In barva tudi sama?"

"Seveda."

"Kaj pa mož dela?"

"Je, piše, kadi in spi."

"Ni čuda, če nima nič! V Džnibašlju je doma, ne?"

"Da."

"Džnibašli je vas, kajne?"

"Precejšnja vas."

"Kako daleč je od tod?"

"Dve uri peš. Če prideš skozi Košihawak, se obrneš čez most. Onstran mostu gre pot naravnost na jug v Džnibašli."

"Ali je morebiti pek in barvar Bošak tudi sicer na slabem glasu?"

"Hm—!"

"Le povej!"

"Ušesa so mu pred leti razparali."

"Zakaj?"

"Ne veš, koga tako kaznujejo?"

"Premajhen kruh je pekel."

"O ne! Še pretežkega! Če prodaja pek premajhen kruh, ga pribijejo za ušesa na vrata. Razparajo mu jih pa ne."

"Čudno! Reče je, pa pretežek kruh peče."

"O, njegov kruh ni pretežek, ker morebiti vzame preveč moke!"

"Zakaj pa?"

"Zadeva je tale. Bošak pošilja svoje pecivo tudi čez mejo. Pa so nekoč našli, da je kruh izredno težek. Razrezali so ga in glej, v kruhu je bilo marsikaj, kar ne spada v kruh in za kar je treba na meji carino plačati."

"A! Razumem! Tihotapi!"

"Zdi se. Vsaj svojčas je tihotapil."

"Hm, rad bi govoril z njim."

"Čemu? Pravil si, da boš nemudoma jezdil dalje, ko pripejo tvoji tovariši."

"Tako sem mislil prej. Pa najin ujetnik se je skliceval na Bošaka. Če ga obiščem, utegnem marsikaj koristnega zvedeti. Saj ne bo vedel, kdo sem in odkod."

"Torej moraš počakati do jutri."

"Seveda bom moral. Ustavil se bom pri peku, tovariše pa poslal naprej. Dohitel bi jih, ker imam boljše konja."

"Ampak čuj! Čemu vobče tukaj zunaj čakaš na tovariše? Pojdi spat!"

"Čakati moram. Tovariši ne vedo, da sem se pri tebi ustavil, pa bi jezdili mimo."

"Bom pa jaz čakal na nje."

(Dalje pihodnjič)

Uspeh prireditve

Jutrovo. — V nedeljo dne 4. aprila je bila uprizorjena lepa prireditev v korist nove cerkve sv. Lovrenca v Newburgu. Ker je bil namen tako blag, je bilo pričakovati malo bolj številne udeležbe. V splošnem se je pa še precej dobro obneslo in vsem udeležencem ter podpirateljem dobre stvari najpriskrnejša zahvala. Zabave je bilo na koše, in vsakteremu je lahko žal, ki se ni te lepe prilike poslužil.

Mr. Anton Grdina nam je kazal krasne premikajoče slike, ki nam bodo vedno in v trajnem spominu. Med kazanjem slik je vladala v dvorani takorekoč nekakošna pomladanska gozdna tišina, znamenje, da se udeleženci zanimajo za slike.

Kazanje slik se je izvršilo v najlepšem redu in v največje zadovoljnost udeležencev, to raj gredo Mr. A. Grdina na tem mestu najpriskrnejše čestitke ter največje priznanje.

Mr. A. Grdina je imel mnoge dela in zamudo dragocenega časa. Ker je pa vedel, da je prireditev namenjena v tako blag namen, je vse to žrtvoval popolnoma brezplačno, za kar naj vam je tu izrečena javna in najpriskrnejša zahvala. Uspeli so zidnico na Trški gori. Imenitno smo se imeli. Kadar čezem slike od Novega mesta, s seboj vidite tudi Košakovo zidnico in pionirja Košaka, ki lviča liter, v katerem je vince, taro 16 let. Nič ni bilo čudnega, če nam je konj šel in nas ustil same v zidnici. Odpregli smo bili namreč, da se je pasel. A je menda slišal nas, ki smo riskali v zidnici, in je zavričkal še on, vrget ušesa po sebi, pokazal parkrat svoje podkve, oncu v pozdrav in jo je vžil nido po rebri, da je bilo veselje. Ti prešmentana reči! Ker konj ni prišel več nazaj, smo šli mi a njim in jo prikrevsali domov, še, tako okrog ob enajstih. Pa bi se še hodilo, da ni imelo isto 16 let staro vino tudi svoje muhe in je sililo noge povsod, amo po pcti ne. Saj veste kako e. Tisti dogodek si bova ohranila s Košakom vedno v spominu in tistega 16 letnega junaka tudi.

Dragemu prijatelju Ivanu Košaku pa želim še mnogo veselih uric tam na lepi Dolenjski. Se lanes trdim, da lepšega razgleda za ni, kot je s Trške gore. Goto vo pa vsi sočustvujemo z g. Košakom nad izgubo dobrih otrok.

Anton Grdina.

Anton Miklavčič.

Kaj piše pionir iz domovine

Od starega znanca sem prejel spodaj podpisano pismo, ki ga je vredno ponatisniti, ker ga je napisal pionir, ki zasluži, da se ga spominjamo. Ta pionir je g. Ivan Košak, posestnik in spoštovana osebnost v Novem mestu na Dolenjskem. Pismo se glasi:

"Prav lepa Vam hvala za poslani koledar. Zelo sem vesel, da se me še spominjate. Gotovo se še spominjate na našo Trško goro, ko nam je bil konj ušel takrat, kot ste bili tukaj na obisku."

Zelo bi bil vesel, da bi se vsaj še enkrat videla v moji zidnici in ga spila kozarček pred mojo

smrtjo, pa tudi zapela tisto: En starček je živel tam v vinskih gorah... Če pridete v domovino, ne pozabite nas obiskati, da se obudijo spomini na Ameriko in osobito še na Cleveland, kjer sem prebival pred 45. leti. Res želim to iz srca, da bi se še enkrat videla, ker leta teko proti večnosti in jaz jih imam na grbi že 77, kar je že precej, menim. Sicer sem pa še zdrav in čvrst. Drugače pa imam vedno neprimke in težave. Bog mi je vzel že tri sinove in eno hčerko. Zadnji mi je umrl prav na mojega godu dan, 27. decembra 1936. Ta je bil namenjen za gospodarja doma. Tako nimam nič dobrega na stara leta. Mogoče bi Vi veli za katerega, ki bi se hotel vrniti domov in si tukaj kupiti domaćino. Imam lepo vilo na prodaj, z lepim vrtom. Postavil sem jo zase še leta 1930. Zdaj e hiša v najemu in nese lepo najemninu. Ne bi jo prodal, da ni niso sinovi pomrli. Zdaj mam ostati na stari domaćini. Vas pozdravlja, kot tudi vse moje znanee in prijatelje.

Ivan Košak.

Ivan Košak, nekdanji ameriški naseljenec, je prava dolenski torenina, mož jeklenega značaja, poštenjak in izobražen. Leta 931 smo se bili peljali v Košakovo zidnico na Trški gori. Imenitno smo se imeli. Kadar čezem slike od Novega mesta, s seboj vidite tudi Košakovo zidnico in pionirja Košaka, ki lviča liter, v katerem je vince, taro 16 let. Nič ni bilo čudnega, če nam je konj šel in nas ustil same v zidnici. Odpregli smo bili namreč, da se je pasel. A je menda slišal nas, ki smo riskali v zidnici, in je zavričkal še on, vrget ušesa po sebi, pokazal parkrat svoje podkve, oncu v pozdrav in jo je vžil nido po rebri, da je bilo veselje. Ti prešmentana reči! Ker konj ni prišel več nazaj, smo šli mi a njim in jo prikrevsali domov, še, tako okrog ob enajstih. Pa bi se še hodilo, da ni imelo isto 16 let staro vino tudi svoje muhe in je sililo noge povsod, amo po pcti ne. Saj veste kako e. Tisti dogodek si bova ohranila s Košakom vedno v spominu in tistega 16 letnega junaka tudi.

Dragemu prijatelju Ivanu Košaku pa želim še mnogo veselih uric tam na lepi Dolenjski. Se lanes trdim, da lepšega razgleda za ni, kot je s Trške gore. Goto vo pa vsi sočustvujemo z g. Košakom nad izgubo dobrih otrok.

Anton Grdina.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

Anton Miklavčič.

"Še danes moram umreti!"

Nemški misijonar Stukenberg SVD poroča iz svojega misijona na enem iz Filipinskih otokov o zanimivem, pa obenem žalostnem dogodku, ki ga je doživel jeseni preteklega leta. Takole piše: Nekega jutra je na vse zgodaj potrkalo na vrata moje sobe; najprej boječe, potem bolj pogumno. Pol v spanju sem vprašal, kaj je in kdo trka tako zgodaj. "Oče, jaz sem," je odgovoril prišlec in z boječim glasom povedal svoje ime. Bil je eden izmed učencev, ki so hodili v mojo šolo, star okrog 15 let. "Počakaj malo," sem mu rekel, "takoj bom odprl." Napravil sem se in odprl vrata. Pred menoj je stal učenec zbezanega in bledega obraza, z zaspanimi očmi in razkuštranimi lasmi. "Pa kako si vendar mogel tako zgodaj priti," sem ga vprašal, "ko so vendar še vsa vrata zaprta?" — "Oče, obidje sem preplezal." To reki, mi je proseče in milo pogledal. "Vstopi torej," sem ga povabil, "sedi in mi povej, kaj želiš tako zgodaj." Nič dobrega nisem pričakoval. Deček je bil namreč eden izmed tistih, ki so bili šele nedavno krščeni in je bil edini katoličan v družini.

Deček je moje povabilo odklonil: "Ne, oče, ne morem se muditi. Predno vzide sonce, moram umreti, in prihajam le zato, da se spovem." Hodil je že prej nekaj časa k pouku za prvo sv. spoved in sv. obhajilo. "Kdo ti je pa rekel, da boš že danes umrl?" sem ga začudeno vprašal. — "Oče, to vem čisto gotovo! Ko bo ura šest, boš zvedel, da so me našli mrtvega. Hitro me torej spovej, da bom mogel v nebesa." — Mirno sem mu odgovoril: "Predragi, prav rad te bom spovedal, samo povej mi, odkod veš, da boš danes umrl."

Vprašujoče in proseče me je pogledal, potem pa hitro segel v žep in izvlekel iz njega ostro bodalo. Nehote sem se ustrašil, ga prijel za roko in mu bodalo vzela. "Kaj hočeš z bodalom?" sem ga vprašal ves razburjen. Fant pa je pri tem začel jokati: "Oče, s tem bodalom se bom danes zjutraj umoril, še preden vzide sonce."

Položil sem bodalo na stran in ga prosil, naj mi pove vse, kako je prišel do tega sklepa. A precej časa je minilo, preden je spet spravljal besedo iz sebe; in solze so mu druga za drugo drsele po licih. "Oče," je začel nato, "že tri dni nisem bil doma. Ni mogel več prenašati. Starši me vedno le zmerjajo in tepejo, ker sem katoličan. Več dni nisem doma dobil nobene jedi in sem si jo moral izprositi pri svojih prijateljih; beračenja pa me je tako sram. Tri noči sem že spal zunaj

pod drevjem, ker sem se bal iti domov. Zdaj sem že zbolel. Ne morem več vzdržati, zato sem trdno sklenil, da svoje žalostno življenje končam. Prosim, daj mi bodalo nazaj in me spovej. Potem moram iti."

Skočil je pokonci, da bi vzel bodalo. Zadržal sem ga in ga prepričeval o zlobnosti njegovega namena, kako hudo bi s tem Boga razžalil, kako bi sebe spravil v večno nesrečo in da ga sploh ne morem spovedati, dokler ima tak naklep. Dolgo sem fantu govoril in ga tako polagoma pomiril. Ko je bila ura šest in je sonce vzhajalo, sem mu smehljaje rekel: "Poglej, prijatelj, zdaj sonce vzhaja, in ti vendarle še živiš, in upam, da kmalu tudi v tvoji duši vzide sonce. Prosva Boga za odpustanje zaradi slabega namena, ki si ga imel... in prihodnjo soboto boš z drugimi učenci vred prejel prvo svetlo obhajilo." Obraz se mu je sčasoma razjasnil in ginjen se mi je začel zahvaljevati. Dal sem mu potem še dobrih nasvetov glede staršev in sorodnikov in mu obljubil, da se bom sam pogovoril s starši in vse uredil. Potem sem ga vzel s seboj v kuhinjo in mu dal dober zajtrk, kar je dokončno pomirilo prej za samomor odločenega mladeniča. Medtem pa sem dal skrivaj poklicati njegove starše, ki so bili nemalo presenečeni in jih je bilo sram, ko sem jim pripovedoval o dogodku. Tako sem dosegel spravo. Starši so mi obljubili, da ne bodo nikakršnih težav več delali sinu zaradi njegove katoliške vere, in to so do zdaj tudi zvesto izpolnjevali. Veliko pa je otrok v tukajšnjih družinah, ki bi radi prišli v katoliško Cerkev, če bi jih zaslepljeni starši toliko ne ovirali.

Položil sem bodalo na stran in ga prosil, naj mi pove vse, kako je prišel do tega sklepa. A precej časa je minilo, preden je spet spravljal besedo iz sebe; in solze so mu druga za drugo drsele po licih. "Oče," je začel nato, "že tri dni nisem bil doma. Ni mogel več prenašati. Starši me vedno le zmerjajo in tepejo, ker sem katoličan. Več dni nisem doma dobil nobene jedi in sem si jo moral izprositi pri svojih prijateljih; beračenja pa me je tako sram. Tri noči sem že spal zunaj

pod drevjem, ker sem se bal iti domov. Zdaj sem že zbolel. Ne morem več vzdržati, zato sem trdno sklenil, da svoje žalostno življenje končam. Prosim, daj mi bodalo nazaj in me spovej. Potem moram iti."

Skočil je pokonci, da bi vzel bodalo. Zadržal sem ga in ga prepričeval o zlobnosti njegovega namena, kako hudo bi s tem Boga razžalil, kako bi sebe spravil v večno nesrečo in da ga sploh ne morem spovedati, dokler ima tak naklep. Dolgo sem fantu govoril in ga tako polagoma pomiril. Ko je bila ura šest in je sonce vzhajalo, sem mu smehljaje rekel: "Poglej, prijatelj, zdaj sonce vzhaja, in ti vendarle še živiš, in upam, da kmalu tudi v tvoji duši vzide sonce. Prosva Boga za odpustanje zaradi slabega namena, ki si ga imel... in prihodnjo soboto boš z drugimi učenci vred prejel prvo svetlo obhajilo." Obraz se mu je sčasoma razjasnil in ginjen se mi je začel zahvaljevati. Dal sem mu potem še dobrih nasvetov glede staršev in sorodnikov in mu obljubil, da se bom sam pogovoril s starši in vse uredil. Potem sem ga vzel s seboj v kuhinjo in mu dal dober zajtrk, kar je dokončno pomirilo prej za samomor odločenega mladeniča. Medtem pa sem dal skrivaj poklicati njegove starše, ki so bili nemalo presenečeni in jih je bilo sram, ko sem jim pripovedoval o dogodku. Tako sem dosegel spravo. Starši so mi obljubili, da ne bodo nikakršnih težav več delali sinu zaradi njegove katoliške vere, in to so do zdaj tudi zvesto izpolnjevali. Veliko pa je otrok v tukajšnjih družinah, ki bi radi prišli v katoliško Cerkev, če bi jih zaslepljeni starši toliko ne ovirali.

Položil sem bodalo na stran in ga prosil, naj mi pove vse, kako je prišel do tega sklepa. A precej časa je minilo, preden je spet spravljal besedo iz sebe; in solze so mu druga za drugo drsele po licih. "Oče," je začel nato, "že tri dni nisem bil doma. Ni mogel več prenašati. Starši me vedno le zmerjajo in tepejo, ker sem katoličan. Več dni nisem doma dobil nobene jedi in sem si jo moral izprositi pri svojih prijateljih; beračenja pa me je tako sram. Tri noči sem že spal zunaj

pod drevjem, ker sem se bal iti domov. Zdaj sem že zbolel. Ne morem več vzdržati, zato sem trdno sklenil, da svoje žalostno življenje končam. Prosim, daj mi bodalo nazaj in me spovej. Potem moram iti."

Skočil je pokonci, da bi vzel bodalo. Zadržal sem ga in ga prepričeval o zlobnosti njegovega namena, kako hudo bi s tem Boga razžalil, kako bi sebe spravil v večno nesrečo in da ga sploh ne morem spovedati, dokler ima tak naklep. Dolgo sem fantu govoril in ga tako polagoma pomiril. Ko je bila ura šest in je sonce vzhajalo, sem mu smehljaje rekel: "Poglej, prijatelj, zdaj sonce vzhaja, in ti vendarle še živiš, in upam, da kmalu tudi v tvoji duši vzide sonce. Prosva Boga za odpustanje zaradi slabega namena, ki si ga imel... in prihodnjo soboto boš z drugimi učenci vred prejel prvo svetlo obhajilo." Obraz se mu je sčasoma razjasnil in ginjen se mi je začel zahvaljevati. Dal sem mu potem še dobrih nasvetov glede staršev in sorodnikov in mu obljubil, da se bom sam pogovoril s starši in vse uredil. Potem sem ga vzel s seboj v kuhinjo in mu dal dober zajtrk, kar je dokončno pomirilo prej za samomor odločenega mladeniča. Medtem pa sem dal skrivaj poklicati njegove starše, ki so bili nemalo presenečeni in jih je bilo sram, ko sem jim pripovedoval o dogodku. Tako sem dosegel spravo. Starši so mi obljubili, da ne bodo nikakršnih težav več delali sinu zaradi njegove katoliške vere, in to so do zdaj tudi zvesto izpolnjevali. Veliko pa je otrok v tukajšnjih družinah, ki bi radi prišli v katoliško Cerkev, če bi jih zaslepljeni starši toliko ne ovirali.

Položil sem bodalo na stran in ga prosil, naj mi pove vse, kako je prišel do tega sklepa. A precej časa je minilo, preden je spet spravljal besedo iz sebe; in solze so mu druga za drugo drsele po licih. "Oče," je začel nato, "že tri dni nisem bil doma. Ni mogel več prenašati. Starši me vedno le zmerjajo in tepejo, ker sem katoličan. Več dni nisem doma dobil nobene jedi in sem si jo moral izprositi pri svojih prijateljih; beračenja pa me je tako sram. Tri noči sem že spal zunaj

pod drevjem, ker sem se bal iti domov. Zdaj sem že zbolel. Ne morem več vzdržati, zato sem trdno sklenil, da svoje žalostno življenje končam. Prosim, daj mi bodalo nazaj in me spovej. Potem moram iti."

Skočil je pokonci, da bi vzel bodalo. Zadržal sem ga in ga prepričeval o zlobnosti njegovega namena, kako hudo bi s tem Boga razžalil, kako bi sebe spravil v večno nesrečo in da ga sploh ne morem spovedati, dokler ima tak naklep. Dolgo sem fantu govoril in ga tako polagoma pomiril. Ko je bila ura šest in je sonce vzhajalo, sem mu smehljaje rekel: "Poglej, prijatelj, zdaj sonce vzhaja, in ti vendarle še živiš, in upam, da kmalu tudi v tvoji duši vzide sonce. Prosva Boga za odpustanje zaradi slabega namena, ki si ga imel... in prihodnjo soboto boš z drugimi učenci vred prejel prvo svetlo obhajilo." Obraz se mu je sčasoma razjasnil in ginjen se mi je začel zahvaljevati. Dal sem mu potem še dobrih nasvetov glede staršev in sorodnikov in mu obljubil, da se bom sam pogovoril s starši in vse uredil. Potem sem ga vzel s seboj v kuhinjo in mu dal dober zajtrk, kar je dokončno pomirilo prej za samomor odločenega mladeniča. Medtem pa sem dal skrivaj poklicati njegove starše, ki so bili nemalo presenečeni in jih je bilo sram, ko sem jim pripovedoval o dogodku. Tako sem dosegel spravo. Starši so mi obljubili, da ne bodo nikakršnih težav več delali sinu zaradi njegove katoliške vere, in to so do zdaj tudi zvesto izpolnjevali. Veliko pa je otrok v tukajšnjih družinah, ki bi radi prišli v katoliško Cerkev, če bi jih zaslepljeni starši toliko ne ovirali.

Položil sem bodalo na stran in ga prosil, naj mi pove vse, kako je prišel do tega sklepa. A precej časa je minilo, preden je spet spravljal besedo iz sebe; in solze so mu druga za drugo drsele po licih. "Oče," je začel nato, "že tri dni nisem bil doma. Ni mogel več prenašati. Starši me vedno le zmerjajo in tepejo, ker sem katoličan. Več dni nisem doma dobil nobene jedi in sem si jo moral izprositi pri svojih prijateljih; beračenja pa me je tako sram. Tri noči sem že spal zunaj

pod drevjem, ker sem se bal iti domov. Zdaj sem že zbolel. Ne morem več vzdržati, zato sem trdno sklenil, da svoje žalostno življenje končam. Prosim, daj mi bodalo nazaj in me spovej. Potem moram iti."

J. O. CURWOOD:

Lov na ženo

ROMAN

Aldous je spet opazil njegov čudni zdrzilaj z ramen. Quadova glava je kimala na tolstem vratu.

"Kakopak, s tem se strijnam," je dejal. "Čez nekaj časa. Samo da bo ta 'nekaj' jako dolg — ali ne, Culver? Zelo dolg bo ta 'nekaj časa,'" je ponovil s surovim hohotom. "Če bi jo videli, Culver, me ne bi pitali z norcem, ker tolikanj blaznim po njej. O tem pa ni dvoma, da se ne bi izpametovala, kadar zve, kaj sva pripravila zanj. Vzgojiva si jo za tovarišico!"

Ko je John Aldous slišal podli odmev strasti in zmagoslavja v surovih Quadovih besedah je nekaj odnehalo v njegovi glavi. Vročina, ki je mahoma pogoltnila vsakršno misel in vsak pripravljeni načrt, mu je udarila v možgane kakor val. Edino, kar mu je še ostalo v tem blaznem stanju duha, je bila želja: ubiti ga! Toda notranji požar ga ni niti oslepil, niti mu ni vzel razsodnosti. Ni ga premotil, da bi bil z zver-sko krviželnostjo planil naprej. To, kar je storil, je bilo veliko strašnejše. Vstal je tiho, da ga ona dva nista mogla ne slišati ne videti v temnem predsobju. Niti rahlega vreska nista čula, ko je odprl varovalko svoje pištole.

Toliko časa, kolikor ga potrebuje človek, da zasope, je stal na mestu in zrl na dvojico. Hladno in mirno se je pripravljaj, da ju ubije. Nekaj neprijetnega je bilo le v nenadni misli, da bi ju lahko ubil s kraja, kjer je stal. Iz teme ni hotel streljati. Koprnel je po tem, da bi se naslajal ob njunem prvem preplahu, ko se bosta plazila pred njim nazaj, videč v njem vteleseno smrt. Toliko časa jima je še hotel dati, da živita — več ne. Ko mine ta trenutek, ju ustrelj.

Držec v roki pištole, pripravljen za strel, je stopil v razsvetljeno izbo.

"Dober večer, gospoda!" je dejal.

XIII.

Še kakih dvajset sekund po tem, ko se je Aldous oglašil, ni bilo opaziti ne na Quadovem ne na Rannovem obrazu vidne-

ga znaka življenja. Rann je sedel kakor omamljen. Niti utrip s prstom ni prekinil kamenite otrplosti njegove postave. Njegove oči so nalik dvema črnima ogroma z gadjjo srepoto zrl preko Quadovih ohlapnih ramen in sklonjene glave. Quad se je zdel, kakor da je zmrznil v tistem trenutku, ko je govoril z Rannom. Ena njegovih rok je mola za čevlji nad mizo. On je bil tisti, ki je zmotil neživo napetost te slike.

Počasi, skoro tako počasi, kakor je Aldous odpiral vrata, je Quad obrnil glavo in uprl oči v hladno se smehljajoči obraz moža, katerega je hotel zavratno umoriti. Zagledal je svetlikajočo se pištole v njegovi roki. Čuden izraz se je razširil po njegovem zabuhlem obličju — ne baš izraz strahu, ampak krč. Vedel je, da je Aldous prisluškoval. Pomen pištole v njegovi roki mu je bil spričo tega docela jase. Culver Rann je sedel kakor kamen. Njegov obraz ni izražal ničesar. Niti za najmanjši drobce sekunde ni izdal občutka ali nemira, ki se je morda oglašal v njem. Aldous je vzlic svojemu razburjenju občudoval njegov neomajni pogum.

"Dober večer, gospoda!" je ponovil.

V tem se je Rann počasi sklonil nad mizo. Ena njegovih rok se je iztegnila h brkom. Druga je bila nevidna. Quad se je polagoma umaknil in je obstal na doncu mize; obe roki je prazni iztezal naprej. Aldous še vedno z nasmeškom na ustnicah, je pogledal Rannu v iskreče se oči ter pomeril nanj s svojo avtomatsko pištole. Culver Rann si je zavihal konec brka in je ponovil njegov nasmeš.

"Dobro!" je rekel. "Ali je to šah mat?"

"Da," je odgovoril Aldous. "Daroval sem vama, propalici, še minuto življenja. Mislim da je prešla."

Komaj so mu pale te besede iz ust, je udarila v sobo tema — tako globoka in nenadna, da mu je roka trenutno omahnila. Obenem pa je že slišal, kako se je prevrnil naslanjč

in kako je palo nekaj na tla. Dvakrat je šinil blisk iz njegove pištole tja, kjer je sedel Culver Rann, dvakrat je bruhnila svojo žarečo nit proti mestu, kjer je stal Quad. Videl je, kaj se je zgodilo, in kaj ga čaka, ako zdajle podleže. V čudno oblikovani železni svetiljki je bila električna žarnica in Rann je pod mizo obrnil stikalo. Ni mu ostalo časa, da bi premišljeval. Nekak predmet je priletel v globoki temi in mu je s strašno silo pal na iztegnjeno roko s pištole. Avtomatska pištole mu je zletela iz roke ter je udarila ob steno. Razorožen je odskočil proti odprtini vratom — naravnost v Quadovo naročje.

Aldous je vedel, da je to Quad, in je usekal z vso silo, ki jo more imeti udarec s kratkim razmahom. Njegova pest je pala Quadu na volovski tilnik. Udaril je še in še in Quadov prijem je odnehal. V naslednjem trenutku bi bil dosegel vrata, da ga ni od zakaj pograbil Rann. Nikoli še ni bil Aldous stisnjen v takih kleščah, kakor so bile ženske roke Culver Ranna. Bilo je, kakor da se mu čeljusti jeklene-ga primaža zarivajo v meso. Preden pa so našle njegovo grlo, se je vrgel z vso težo nazaj in se je z nadčloveškim napotrom iztrgal.

Obadva, Quad in Culver Rann, sta zdaj stala med njim in med vrati! Slišal je Quadovo naglo, sigajočo sopenje. Rann je bil slej ko prej tih kakor smrt. In zdajci je čul, da nekdo zakleplje vrata. V ključavnici je zaškripal ključ. Bil je ujet!

"Posveti, Billy," je izpregovoril Rann s pokojnim, pravičnim ne razburjenim glasom. "Zdaj imava tega lopova v škripcih. Pištole mu je izbita. Posveti — en strel in stvar bo v redu!"

Aldous je slišal Quadove kretnje, toda propalica se ni pomikal proti mizi. Nekje v izbi je moralo biti drugo stikalo, spojeno z železno svetiljko, in Aldous je čutil, kako ga obliva pohrbtu nekam poseben mraz. Čeprav ni mogel videti v črni temi, ki je polnila sobo, je vendar slutil, da sloni Culver Rann s hrbtom na zaklenjenih vratih in drži v roki revolver. Quad pa se takisto z revolverjem v roki plazi ob steni. Ljudje, kakršna sta bila ta dva, ne hodijo brez orožja. Vedel je, da opraviča svoje delo tisti mah, ko se zasveti luč. Ko je tako stal na svojem mestu, tiho in negibno kakor Culver Rann, si je živo predstavljaj, kako se je igra obrnila. V trenutku blaznosti, ki jo je Quad še podpalil s svojim lokavim zatrdjevanjem, da bo Jana njegova, se je bil izdal kakor najneumnejši bedak in sedaj je bilo treba požeti, kar je sejal. Premišljeno se je bil dal neprijateljema v roke. Pač blazna bi bila, ako bi mu dovolila, da živ odnese pete!

Čul je, kako je Quad ob-

stal. Njegova neokretna roka je tipala po zidu. Aldous je uganil, da išče stikala. Bilo mu je, kakor da vidi Rannov revolver, ki meri nanj v temi. V tem trenutku so delovali njegovi čuti z bliskovito brzino. Ena njegovih rok se je dotaknila roba mize, o kateri je vedel, da stoji tik pred zastrtim oknom. Ako bi skočil skozi okno, bi mu zastor pomagal,

da ga ne bi steklo razrezalo na kose.

Tisti mah, ko ga je prešinila misel na beg, jo je že izvršil. Poplava luči je napolnila prostor, ko je njegovo telo udarilo skozi steklo. Še en vzkrík je čul — še strel za seboj — in je priletel na zemljo. Pobral se je in stekel, kar so ga nesle noge. Čez 50 jardov se je ustavil in je pogledal nazaj.

Zenska moda od leta 1905 dalje. Na skrajni levi je moda 1905 in na skrajni desni iz 1937. Četrta od leve kaže modo iz leta 1927, ko so ženske nosile tako kratka krila.

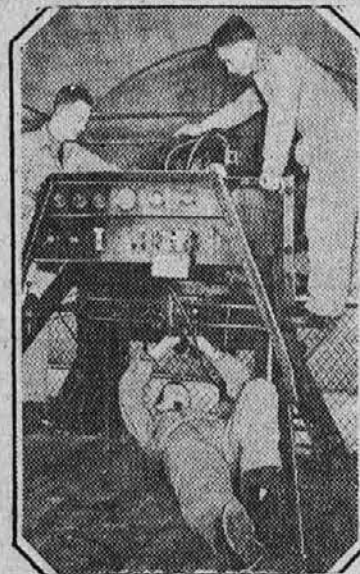
Ledenik, ki leze iz Alaske v Kanado in to brez potnega lista. V 43 letih je zlezal za 12 milj. Lednih se imenuje Grand Pacific Glacier. Vendar radi tega ne bodo nastali mednarodni zapletljaji.

Ko je bil predsednik Roosevelt na počitnicah v Warm Springs, Ga., je samo vozil svoj 6 let stari avtomobil. Poleg njega sedi njegov sin James.

Ameriški vojaški letalci v šoli. Slika na levi kaže proučevanje propelerja.

Slika v sredini kaže Randolph zrakoplovno pristanišče, kjer se vršijo vaje in slika desno kaže proučevanje motorjev v vseh podrobnosti.

Quade in Rann sta bila pri oknu. Nato sta izginila; še trenutek in v sobi je bila spet tema.

Tako se je zgodilo, da je Aldous nocoj že v drugo krenil proti MacDonaldovemu taboru. Opazil je, da ga zastor ni dovolj varoval in da je obrežan. Čutil je toplo kri, kako mu je tekla po licu; tudi obe roki sta bili mokri od nje. La-

ket, v katero ga je v sobi zadela neznani predmet, ga je do- kaj bolela in tudi gleženj si je kar je izpremenilo začeto trabil navil pri skoku skozi okno, tako da je nekoliko šepal. To-

da njegovi čuti so bili jasni — tako jasni, da se je vzlic telesnemu neudobju večkrat nasmešnil, ko je stopal po stezi. Aldous ni bil človek običajne kova. Poraz je umel ceniti prav tako kakor zmago. Prigode so mu bile del življenja, od katerega se ni vselej nadejal uspeha; zato si je gle-

de na nocojšnji načrt odkrito priznaval, da je bil brezupno in smešno pobit. Zanj je bila tragedija najbližja sorodnica komedije; odpravil se je bil, da bi ubijal — zdaj pa je bežal, kakor beži prestrašen kuneec v svoj rov. Mimo tega sta bila Rann in Quad za te pol ure varna pred njim — in še smejala sta se, kakopak, ko je v tako lepem loku zletel skozi okno. Nekaj burkastega je bilo v vsem pripetljaju — nekaj, kaj bolela in tudi gleženj si je kar je izpremenilo začeto trabil navil pri skoku skozi okno, tako da je nekoliko šepal. To-

da njegovi čuti so bili jasni — tako jasni, da se je vzlic telesnemu neudobju večkrat nasmešnil, ko je stopal po stezi. Aldous ni bil človek običajne kova. Poraz je umel ceniti prav tako kakor zmago. Prigode so mu bile del življenja, od katerega se ni vselej nadejal uspeha; zato si je gle-

(Dalje prihodnjič)

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE!

1936

1937

V SPOMIN

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA DOBREGA, LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA, OČETA, SINA IN BRATA

Louis Kovačiča

ki je za vedno zatisnil svoje blage oči dne 13. aprila 1936.

Minilo je že leto dni, odkar počivaš v grobu Ti, v najlepši dobi let, si moral zapustiti svet.

Enkrat bomo se združili in si stisnili roke, Ti soprog, oče, sin in brat, to bo srečno svidenje.

Žalujejo ostali:

Maria Kovačič, soproga;
Louis, sin; Mary, hči.
Brata in sestra ter mati v stari domovini.
Cleveland, Ohio, 13. aprila 1937.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE 2E 44. LETO

Glavni urad v lastnem domu: 1004 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOZENJE ZNASI NAD \$3,750,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNASI NAD 100%.

K. S. K. Jednota ima okrog 35,000 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 186.

V Clevelandu, Ohio je 16 naših krajevnihih društev.

Štupnihih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega 42-letnega obstanka nad \$5,900,000.00.

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD!"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštenih in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 55. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavaruješ se lahko za \$250; \$500; \$1000; \$1500 in \$2000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B." Mesečni prispevek v mladinski oddelek je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovanega v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizke.

K. S. K. Jednota nudi članstvu štiri najmodernejših vrste zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote," ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj. V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej slovenski katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 55. leta. — Za nadaljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 1004 No. Chicago, Street, Joliet, Illinois

